

Blad van de vereniging voor Natuur- en Landschapsbescherming
voor Midden IJsselmonde en Oude Maas

"De Carnisse Grienden"

Redactie: Etienne van Noordenne
redactie@carnissegrienden.nl

Website: www.carnissegrienden.nl
Banknummer: NL34 INGB 0002 7132 74

<u>Inhoud:</u>	<u>Bladzijde:</u>
Voorwoord	2
Ontwikkelingen Buijtenland van Rhooon	2
Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR)	3
Notulen Algemene Ledenvergadering 25 mei 2022	3
Verslag kruidenwandeling 18 juni 2022	5
Waarnemingen in griend en polder	6
50-jarig jubileum De Carnisse Grienden druk bezocht!	7
Zomaar.....een stukje lopen	8
Verslag excursie Sophiapolder 6 juli 2022	10
Natuurvriendelijke oevers in het Buijtenland van Rhooon	11
Geplande excursies	12
Herinrichting van de Rhoonse Stort	12
Johannapolder	12
Zomaar een tuin.....vlinders en slaapkamergeluk.	13

Samenstelling bestuur:

Leo Heezen voorzitter@carnissegrienden.nl	voorzitter	06-29622953
Bert Geeve Emmastraat 37 3171AH Poortugaal secretariaat@carnissegrienden.nl	secretaris	06-53963232
Frans Somers penningmeester@carnissegrienden.nl	penningmeester	06-53444857
Etienne van Noordenne redactie@carnissegrienden.nl	bestuurslid	06-10029298
Connie Feijen activiteiten@carnissegrienden.nl	activiteitencoördinator	06-48421548

Voorwoord

In mei hebben we op grootse wijze ons 50-jarig jubileum gevierd. Het was een prachtige dag. De belangstelling was groot voor de activiteiten en excursies die vanuit ons verenigingsgebouw de Kopstoot werden aangeboden. In totaal hebben zo'n 200 mensen hieraan deelgenomen. De receptie, gehouden bij Abel, was drukbezocht en weerman Ed Aldus gaf een leuke en leerzame presentatie. Hoogtepunt was de onthulling van het door ons zelf samengestelde boekje "Flora en Fauna in de Polders van Albrandswaard". Het eerste exemplaar werd in ontvangst genomen door de burgemeester van Albrandswaard. Tijdens mijn toespraak heb ik stilgestaan bij de geschiedenis van de vereniging en het feit dat de 50 jaar geleden opgestelde doelstellingen nog steeds zeer actueel zijn. We mogen terugkijken op een geslaagde dag en via deze weg wil ik iedereen nogmaals bedanken die hieraan hebben bijgedragen.

De A.L.V. is helaas maar door enkele leden bezocht. We hebben afscheid genomen van secretaris Aad de Ruiter en Bert Geeve is unaniem geaccepteerd als zijn opvolger. Aad vanaf deze plaats nogmaals hartelijk dank en Bert veel succes. Tijdens de A.L.V. heb ook ik aangekondigd volgend jaar na acht jaren voorzitterschap te zullen stoppen en het roer te willen overgeven aan een nieuwe voorzitter.

Intussen zijn we na een stille Covid periode weer gestart met het organiseren van allerlei excursies, waar heel veel belangstelling voor blijkt te bestaan. Ook met de inzet van vrijwilligers zijn we op de goede weg. We hebben nu een vrijwilligers-coördinator en een aantal malen hebben we inzet gehad in de polders van Albrandswaard door velden te schouwen waar gemaaid zou gaan worden en eenmaal is er een ochtend het giftige Jacobskruiskruid verwijderd van een dijk die moest worden gemaaid.

De herinrichting van de gesaneerde Stort lijkt nu, na een drietal jaren van stilstand toch te worden uitgevoerd. Gelukkig wordt de vereniging betrokken bij het vaststellen van de definitieve plannen. Dat gebeurt ook bij de plannen voor de Johannapolder, waar een fors aantal bomen door ouderdom moet worden gekapt en omvorming van het gebied tot een ruiger struingebied.

Landelijk is er een hele felle discussie gaande over de reductie van de stikstof-uitstoot en dan vooral nabij de Natura-2000-gebieden. Onze grienden zijn een Natura-2000-gebied. Hoeveel reductie hier zal moeten worden gerealiseerd, is nog niet duidelijk. Wel is het zo dat binnen het Buitenland van Rhooon circulaire extensieve landbouw met minimaal gebruik van chemicaliën in combinatie met maximale biodiversiteit bevorderende maatregelen wordt uitgevoerd. Eigenlijk is dit een voorbeeld voor hoe het in andere gebieden in de toekomst zou kunnen worden.

Al met al zijn we als vereniging weer druk bezig met allerlei activiteiten en dossiers. Er is in die afgelopen 50 jaren eigenlijk weinig veranderd.

Leo Heezen

Ontwikkelingen Buitenland van Rhooon

Natuurvriendelijke oevers

Binnenkort start in het Buitenland van Rhooon de aanleg van nieuwe natuurvriendelijke oevers in de Zegenpolder en de Portlandpolder-West. Een natuurvriendelijke oever is een flauw afgegraven oever ingezaaid met inheemse bloemenmengsels. Een fijne plek voor planten, vogels en dieren. In de Zegenpolder ligt al een natuurvriendelijke oever en die laat goede resultaten zien.

Streefbeeld+

De gebiedscoöperatie is bezig met de realisatie van het Streefbeeld. De doelen van het Streefbeeld omvatten de hoofdelementen natuur, landbouw en recreatie. In het Streefbeeld ligt de nadruk op twee zichtbare onderdelen van de akkernatuur: akkerflora en akkervogels. Het gebied waar nieuwe natuurvriendelijke oevers worden aangelegd, kenmerkt zich door een meer open en grootschalige structuur van het landschap. Naast de aanpassingen in de akkerbouw helpen de natuur-maatregelen, zoals natuurvriendelijke oevers om de akkerflora en akkervogels terug te brengen. Er komt meer veilige broedgelegenheid en dekking in de randen van de sloten. Er is voldoende en gemakkelijk te bereiken zomervoedsel in de buurt van het nest en er leven in de plasdraslanden en flauwe oevers voorinsecten (larven en dergelijke) die als voedsel dienen voor veel akkervogels.

RG&P september 2021, 76e nummer

Bestemmingsplan

Er zijn veel reacties binnengekomen op het ontwerpbestemmingsplan dat in de eerste helft van 2022 ter inzage heeft gelegen bij de gemeente Albrandswaard. Alle binnengekomen reacties worden beantwoord door de gemeente samen met Rho-adviseurs en de medewerkers van de gebiedscoöperatie. Dit wordt samengevoegd tot een zogenaamde nota van zienswijzen. Naar verwachting zal de concept nota medio september 2022 beschikbaar komen.

Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR)

De WBTR voorziet in maatregelen om de kwaliteit van bestuur en toezicht op verenigingen en stichtingen te verbeteren. Er zijn regels opgesteld over taken, bevoegdheden, verplichtingen en aansprakelijkheden. De overheid wil met deze wet voorkomen dat wanbestuur, onverantwoordelijk financieel beheer, zelfverrijking, misbruik van posities en andere ongewenste activiteiten verenigingen en stichtingen schaden. Helaas blijken zaken als 'een greep uit de kas' en 'vriendjespolitiek' vaker voor te komen dan velen denken. De wet gaat dat tegen door procedures en verantwoordelijkheden met elkaar te bespreken en vast te leggen.

De wet gaat onder andere over:

- Goed bestuur – heldere afspraken
- Aansprakelijkheid van de bestuursleden
- Tegenstrijdige belangen binnen of buiten het bestuur
- Besluiten nemen als het bestuur niet compleet is
- Meerdere stemmen per bestuurslid
- Bindende voordracht van een bestuurslid

De wet is al op 1 juli 2021 ingegaan en de meeste regels van de wet gaan meteen in, maar de wet geeft tijd. De statuten van een bestaande vereniging of stichting moeten bij de eerstvolgende statutenwijziging worden aangepast als dit nodig is, maar uiterlijk binnen een termijn van vijf jaar na ingang van de wet.

Het WBTR-stappenplan is een online stappenplan dat je langs alle eisen van de WBTR leidt en aangeeft hoe je het beste aan de wet kunt voldoen. Daarmee voorkomt de vereniging of stichting dat bestuursleden en toezichthouders onbewust en onbedoeld onnodige risico's lopen. Het is een hulpmiddel om zaken goed te regelen en vast te leggen. Bovendien kun je iedereen zo transparant mogelijk laten zien dat bestuur en toezicht goed zijn geregeld. Dat geeft potentiële nieuwe bestuursleden ook zekerheid.

Het stappenplan is zo opgesteld, dat de wettelijke verplichtingen zijn vertaald in leesbare en begrijpelijke teksten. Alle stappen hebben uitleg met video's en bieden voorbeeldteksten ter ondersteuning. Het opdelen van alle eisen in overzichtelijke stappen geeft verenigingen en stichtingen de zekerheid dat ze geen onderdelen over het hoofd zien. Alle stappen zijn juridisch gecheckt en onderbouwd.

Na invulling van het WBTR-stappenplan is er een handboek te genereren. Een keer per jaar moet het bestuur controleren of alle vastgestelde afspraken nog kloppen. Het bestuur gaat de komende tijd aan slag hiermee en zal u op de hoogte houden van de vorderingen.

Notulen Algemene Ledenvergadering 25 mei 2022

De Algemene Ledenvergadering 2022 vindt plaats in Het Lokaal.

Met kennisgeving afwezig: Mevr. N.M. Kroon-van der Vaart; mevr. M. de Knijff; dhr. en mevr. Spormaker, dhr. F. Somers en dhr. K. Hoornweg van Rij. De laatste bedankt het bestuur voor de altijd krachtige inzet.

Aanwezig: 12 personen (waaronder vier bestuursleden). Presentielijst is aanwezig bij de secretaris.

Om 20.00 uur heet Leo Heezen (voorzitter) de aanwezigen hartelijk welkom.

Notulen: A.L.V. :(via Zoom) goedgekeurd.

Jaarverslag over 2021

Leo geeft m.b.v. PowerPointsides toelichting bij het Jaarverslag 2021 (Gepubliceerd in Rond Griend & Polder april 2022).

Bestuurlijke zaken

- ALV '21 – gerealiseerd als Zoom meeting met schriftelijke raadpleging achteraf.
- De bestuursvergaderingen werden deels digitaal gevoerd.
- Diverse overleggen met SBB over gebruik De Kopstoof en over herinrichting Rhoonse Stort.
- Buitenland van Rhoon: de heer Leo Heezen trad toe tot het bestuur voor een periode van 2 jaar.
- Streefbeeld (nu aangescherpt als Streefbeeld+).
- Faunabeheerplan: uitgangspunt faunabeheer in het Buitenland: "geen jacht tenzij". De boeren moeten op hun percelen minimaal twee beheersacties gepleegd hebben, voordat jacht kan worden ingezet.

Activiteiten

- Door corona beperkte activiteiten: slechts enkele excursies mogelijk. De in maart uitgestelde schoonmaak werd in november gerealiseerd.
- De natuurgidsencursus ging wel van start en leverde voor onze vereniging een vijftal geschoolde gidsen op.
- De voorbereiding van het zogenaamde "Polderboekje" ging van start. Dit boekje moet gereed zijn op 14 mei 2022, de geplande feestdag van het gouden verenigingsjubileum.
- Inrichting Rhoonse Stort - aandeel DCG: inrichting en onderhoud bijenhotel; inrichting en onderhoud houtwallen.
- Inrichting Johannapolder als struingebied: werkzaamheden begonnen.
- Buitenland van Rhoon.

a. Financieel overzicht over 2021:

- Terugval aantal leden van 539 naar 519. Verklaring is onder andere dat door corona geen publieksacties mogelijk waren (geen voorjaarsmarkt en dergelijke). Overigens in 2022 is er weer sprake van groei.
- Financieel resultaat: het jaar 2021 is met een positief resultaat afgesloten, vooral dankzij de afwezigheid van activiteiten door de coronapandemie. Ook de toename van het aantal digitale lezers van *Rond Griend & Polder* verminderde de kosten. De reservering Project Griend en Polder is stopgezet.

Over de jaarrekening worden geen vragen gesteld.

b. Begroting over 2022

- De ontvangen sponsorgelden (Polderboekje) zijn niet in de begroting over 2022 opgenomen.
- Minder kosten door toename aantal digitale lezers Rond Griend & Polder.

Verslag kascontrolecommissie

De heer H. van der Linden legt namens commissielid de heer S. den Toom verantwoording af van de gevoerde kascontrole. Hij adviseert de A.L.V. het bestuur decharge te verlenen. Verder adviseert hij aan het bestuur de reserveringen op te schonen.

Goedkeuring ALV over gevoerde financieel beleid 2021

De vergadering keurt het gevoerde financieel beleid goed.

Goedkeuring begroting 2022

De vergadering keurt de begroting over 2022 goed.

Benoeming nieuwe kascommissie

De heren H. van der Linden en S. den Toom zijn bereid de nieuwe kascontrole-commissie 2022 te vormen. De A.L.V. gaat akkoord. De voorzitter bedankt hen voor hun inzet en hun bereidheid de nieuwe taak op zich te nemen.

Toelichting beleid

De vereniging is een actieve gesprekspartner met NRIJ en SBB over de herinrichting van de Rhoonse Stort en de inrichting van het struingebied in de Johannapolder. Het gebruik van De Kopstoof zal worden geïntensiveerd. Ook de inzet van vrijwilligers wordt verbreed: o.a. de aanleg van het griendje aan de Schenkeldijk (eind 2022) krijgt aandacht. Verder de aanleg van hoogstamboomgaarden in de polders. De heer E. Bosman is bereid gevonden het vrijwilligerswerk te coördineren.

Op bestuurlijk gebied verzetten we ons tegen woningbouw in de polders en in open gebieden. We zijn gesprekspartner bij de totstandkoming van bestemmingsplan Streefbeeld+. Een heet hangijzer is het plan De Graaf van Portland. In de onderhandelingen over natuur, landbouw en recreatie in het gebied is dit plan een voor ons aanvaardbaar compromis geworden.

De heer H. van der Linden vraagt zich af of het bestuur voldoende mandaat heeft om namens de leden in te spreken. De voorzitter zegt dat het bestuur geen raadpleging vooraf nodig heeft. Omdat dit project -achteraf gezien- een grote kwestie geworden is, zou raadpleging wel verstandig geweest zijn. Hiervoor was echter geen tijd. Toch adviseert de heer Van der Linden om grote kwesties eerst bij de leden neer te leggen. We gaan onze aanpak kritisch evalueren.

Herinrichting Rhoonse Stort: het definitieve plan komt ter inzage en zal dit najaar worden uitgevoerd

Bestuursverkiezing en -wisseling

De secretaris, de heer Aad de Ruiter, is aftredend en stelt zich niet herkiesbaar. Hij wordt met een prachtig boeket bloemen bedankt voor zijn inzet. Hij dankt ieder voor het in hem gestelde vertrouwen en bovenal de collega bestuursleden voor hun vriendschap. Hij roemde hun inzet, hun bevlogenheid en hun enorme dossierkennis.

Als nieuwe secretaris wordt de heer Bert Geeve geïntroduceerd. Hij stelt zichzelf voor aan de vergadering.

De voorzitter, de heer Leo Heezen, geeft aan ook niet herkiesbaar te zijn. Hij blijft nog een jaar aan als voorzitter en neemt definitief afscheid bij de A.L.V. in 2023.

De vergadering gaat akkoord met de bestuurswisseling.

De heer Van der Linden geeft het bestuur het advies mee te zoeken naar commissies om bestuursleden te ontlasten. Sommigen dragen nu te grote lasten en dat maakt kwetsbaar. Zo'n commissie zou dan een "hapklaar takenpakket" moeten krijgen met een duidelijke afbakening in de tijd: begin- en einddatum vastleggen. Het bestuur neemt dit advies ter harte.

Sluiting

Aad de Ruiter

Verslag kruidenwandeling 18 juni 2022

Al na enkele meters lopen vanaf de parkeerplaats bij de rode boog houdt onze gids ons staande om de aandacht te vestigen op een eetbare plant. Onze gids is Renée van der Bent; zij zal ons tijdens de wandeling in het gebied langs de Koedood vertellen over eetbare planten die je in het wild kunt tegenkomen.

Renée is 12 jaar geleden begonnen zich in deze materie te verdiepen en ze heeft haar kantoorbaan opgegeven om zich fulltime met haar eigen bedrijf op dit gebied bezig te houden.

Het is warm weer en we spreken af dat we het tempo heel rustig houden. Na de eerste eetbare "vondst" volgt na enkele meters al de volgende. Soms ook een paar soorten bij elkaar. Planten die we tegenkomen zijn o.a. kraailook, bijvoet, hondsdrif, kleefkruid, koolzaad en duizendblad, allemaal te gebruiken als smaakmaker in, of als decoratie op een gerecht. Wel is het uitkijken voor planten die veel op elkaar lijken, maar waarvan de een eetbaar is en de andere giftig. Sommige planten wordt ook een helende werking toegekend. Zo wordt de weegbree wel ingezet bij brandnetelprik, muggenbeten en als natuurlijke pleister.

Aan het eind van de wandeling zoeken we een schaduwplekje op waar Renée ons trakteert op kruidenthee en toastjes met pesto van duizendblad, zevenblad en brandnetel, natuurlijk door haarzelf geplukt en gemaakt.

Vermoeide voeten na een wandeling? Dan kan een voetenbadje met bijvoet helpen.

Connie

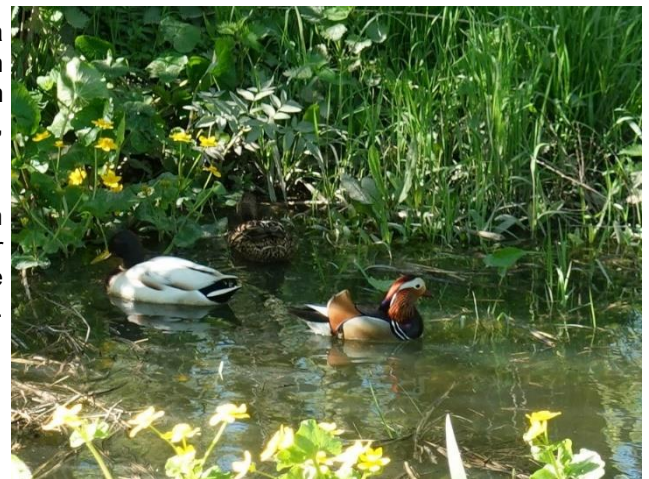

Waarnemingen in griend en polder

In deze rubriek geven we ruimte aan bijzondere waarnemingen in de grienden en omringende polder die ons ter ore komen of door leden aan ons worden toegestuurd.

Een van de waarnemingen werd gedaan door Lydia Schrevelius-VanPelt die op zondag 24 april aan het eind van de middag tijdens een wandeling door de Carnisse Grienden een van oorsprong in Oost-Azië veel voorkomende eend, namelijk de mandarijneend, op de gevoelige plaat vastlegde.

Deze mandarijneenden zijn vanwege hun opvallende en kleurrijke uiterlijk (met name het mannetje) eind 1800 naar Europa gehaald om aan watervogelcollecties toegevoegd te worden. Ontsnapte vogels broeden daarom ook in Nederland.

Een andere, meer grappige, waarneming is die van Gerda en Peter Harthoorn die in mei dit jaar een wel heel exotische vogel in onze grienden aantreffen!!!!

50-jarig jubileum De Carnisse Grienden druk bezocht!

Natuurvereniging De Carnisse Grienden organiseerde afgelopen zaterdag 14 mei haar jubileumdag. “De vereniging bestaat 50 jaar en daar kunnen we trots op zijn” zo gaf de voorzitter, Leo Heezen aan, “We wilden dat met de leden en anderen belangstellenden vieren en daar zijn we in geslaagd. Meer dan 200 bezoekers bezochten het clubgebouw”. De activiteiten vonden plaats in of vanuit het verenigingsgebouw De Kopstroof nabij de Jachthaven in Rhoon. De deelnemers konden aan diverse rondleidingen in de grienden en de polder deelnemen. Bijzonder populair bij de bezoekers waren de rondvaarten met motorschip de Fram over de Oude Maas en langs de grienden. De Fram, een oude heen-en-weer-boot uit 1901, was ter beschikking gesteld door waterscoutinggroep Fridtjof Nansen uit Barendrecht. Veel animo was er voor de knobouterpadwandeling met knapzak voor de kinderen. Ook maakten veel (jongere) deelnemers van de mogelijkheid gebruik zich te laten schminken of om vogelhuisjes te bouwen.

Tussen de bedrijven door werden de winnaars van de fotowedstrijd bekend gemaakt en kon werden hun winnende foto's getoond.

Na afloop was voor leden en genodigden een drukbezochte receptie georganiseerd bij grand café-restaurant Abel. De voorzitter stond stil bij het wel en wee van de vereniging in de afgelopen 50 jaar, gevolgd door een vraaggesprek met burgemeester Jolanda de Witte en kinderburgemeester Femke Tempelman van Albrandswaard. De burgemeester en de kinderburgemeester kregen vervolgens het eerste exemplaar van overhandigd van het in eigen beheer ontwikkelde en uitgegeven boekje “Flora en Fauna in de polders van Albrandswaard”. De totstandkoming van het boekje is mede te danken aan een bijdrage van het DeltaPort donatiefonds en de Gebiedscoöperatie “Het Buitenland van Rhoon”.

Afsluitend hield weerman Ed Aldus een interessante lezing over het veranderende weer in de afgelopen eeuw en de invloed daarvan op het klimaat. Als enthousiast vogelaar presenteerde hij ook een aantal mooie vogelfoto's uit zijn verzameling. Na afloop was er ruimte voor een hapje en een drankje waarbij uitgebreid nagepraat werd over de mooie dag.

Jonge deelnemers aan de knapzakwandeling

Verenigingsgebouw De Kopstroof

De Fram

Zomaar....een stukje lopen

Af en toe krijg ik ineens het gevoel dat ik een stukje moet gaan lopen. Dat “stukje” loopt dan vaak uit op zo'n 9 á 10 kilometer. Vroeger liep ik zulke enden niet, maar sinds de heftige perioden in mijn leven wat zijn verminderd, vind ik er een zekere rust in, alhoewel mijn loopspieren het er daar niet altijd mee eens zijn. Maar alles bij elkaar gaat het al lopende goed met me.

Op een zaterdag word ik weer overvallen door loopkriebels. Ik neem mijn fotocamera mee en ga op pad, niet zeker wetend of ik überhaupt wat vind om op de “gevoelige plaat” vast te leggen. Op de Rijdsdijk vliegen de auto's veel te snel langs me heen, onderweg naar boodschappen, sportverenigingen, kinderactiviteiten, etc., druk, druk, druk.

Op de Viaductweg lopen mensen gehaast van en naar de metro. Een chauffeur zet zijn auto haaks op de stoep bij de ingang van de metro om iemand uit te laten stappen. Dat hij reuze in de weg staat, raakt hem niet; het is uiteindelijk nu zijn plaats van Kiss & Ride. Snel stapt de passagier uit. De bestuurder heeft duidelijk haast want als hij wil manoeuvreren, slaat zijn motor af. Je ziet de temperatuur in de auto stijgen als de motor niet direct wil starten. Toch fijn zo'n zaterdag!

Ik ga links het loop- fietsholletje af en ook hier is het oppassen geblazen want ook fietsers hebben haast. Ze hebben echt geen boodschap aan een wandelaar, zoals ik, die ineens een platbuiklibelle langs de kant in het gras ontdekt en daarvoor de camera in de aanslag legt.

De begraafplaats is een oase van rust. Ik bekijk de zeer oude grafzerken, die door de tand des tijds zijn gebroken of waarvan de namen niet goed meer leesbaar zijn. Zou er nog iemand zijn die denkt aan deze zo lang geleden gestorven mensen?

De oude vleugelnoot legt schaduw over de gedenkplaatsen. Het is een majestueuze en prachtige boom met wijd uitlopende takken en een even prachtige bloeiwijze. Oh, beheerders van de begraafplaats, wees alstublieft zuinig op dit grote wonder uit lang vervlogen tijden.

Deze mooie memento-mori-tuin verlatend, ga ik de toegangspoort van het Kasteel binnen. Jammer dat de naast gelegen kerk niet open is. Ook daar is het een heerlijke stilteplek en is het interieur prachtig om er de mooiste plaatjes te kunnen schieten.

Ik loop een rondje Rhoonse bos en overzie de ravage die is ontstaan door zowel de grote geplande kap van zo'n twee jaar geleden, als door de laatste storm die in februari van dit jaar heeft huisgehouden en die de rest van de bomen heeft gedecimeerd. De overgebleven stronken van de gekapte bomen laten niet alleen zien dat er wel degelijk reden is geweest tot kap (de binnenste gedeelten zijn grotendeels weggerot), maar ook dat er hele grote bomen zijn geveld terwijl de harten lelieblank zijn.

De stormschade had tot gevolg dat de bomen niet bestand waren tegen dit soort geweld en er bij zijn gaan liggen, hun complete wortelstelsels blootlegend. Dit soort kaalslag is triest, maar geeft de natuur wel de gelegenheid zich opnieuw en verder te ontwikkelen en voegt een andere diversiteit toe aan het bos, zoals meer zonlicht voor bodemplanten en –dieren en schuil- en nestgelegenheid voor insecten en vogels.

Gegrepen word ik door de aanblik van een flinke, op zo'n drie meter hoogte van de bodem afgezaagde boom. Voor zover ik kan beoordelen een esdoorn. Op de bovenste rand loopt een nieuw klein stekje uit. Een teken dat de natuur zich niet zomaar laat tegenhouden.

Als ik terugloop naar de Kasteelvijver, zie ik een conflict tussen een familie nijlganzen en een familie Canadese ganzen. De Canadezen willen in dat stukje water wat de Egyptenaren zich hebben toegeëigend. Pa van deze laatste groep jaagt de jonge Canadezen met veel getoeter weg. Dat strookt niet met mijn rechtvaardigheidsgevoel, zeker niet als ma Canadees, zich wat verwijderend en mij, uiteraard naar mijn mening, enigszins hulpbehoevend aankijkt. Ik loop zachtjes richting de Egyptenaren en ma Canada begint langzaam achter mij aan te lopen met haar kroost. Pa Egypte aarzelt, maar besluit dan zich toch maar terug te trekken, zo ruimte makend voor ma Canada. Gakkend leidt ze haar jongen naar de waterkant, kijkt mij nog even aan en zwemt dan trots met haar kuikens een andere kant op dan de Egyptenaren.

De Laning volgend neem ik het eerste pad links richting het IJsselmonde bos. Op het bruggetje staan mensen op het gemak te kijken naar waterhoentjes met aanhang. Het spul dobbert wat rond terwijl pa en moe naar plantresten duiken die ze aan hun nakomelingen voeren.

Het is stil in het bos waardoor de verschillende vogels goed hoorbaar zijn. Deze rust, gecombineerd met mensen die op een ontspannen manier van dit bos lopen te genieten, zou je bijna doen vergeten dat het er op niet eens zo grote afstand, zo hectisch aan toegaat. Het groen en de verschillende plantensoorten die zich in het voorjaar van hun beste kant laten zien, dragen bij aan een weldadig gevoel.

Het Valcksteynse bos heeft dezelfde sfeer van je goed voelen en rustiger worden. Ook hier lopen mensen, vaak met honden, die zomaar een praatje willen maken.

Via de Dorpsdijk en Het Wapen van Rhoon ga ik weer op huis aan. Bij het opgaande loop- en fietspad naar de Viaductweg word ik bijna van de sokken gereden door twee snelle jongens op de scooter. Niet zij houden zich niet aan de regels, maar ik ben dat domme oude mens dat in de weg loopt.

In het dorp is het dezelfde hectiek als toen ik aan mijn wandeling begon, maar ik draag nu de innerlijke rust die ik op mijn stukje lopen met wat groene energie heb kunnen opladen.

ELMA

Verslag excursie Sophiapolder 6 juli 2022

Achter de Veersedijk in Hendrik Ido Ambacht wacht een pontje met twee vrijwilligers van het Zuid-Hollands Landschap ons op. Zij zetten ons over de Rietbaan, een smalle aftakking van de rivier de Noord, naar natuureiland de Sophiapolder. De groep bestaat uit acht deelnemers en gids Netty Wermeester.

Het eiland is ontstaan doordat in 1856 op initiatief van de Dordtse bankier Herman de Kat drie zandbanken met een dijk werden verbonden en drooggelegd. Het ingepolderde land werd vooral gebruikt voor landbouw, maar op de punt van het eiland deden ook sloopwerkers lange tijd hun (vervuilende) werk.

Als compensatie voor de aanleg van de Betuwespoorlijn werd eind vorige eeuw besloten dat de Sophiapolder een natuurbestemming zou krijgen. De scheepswrakken werden opgeruimd, de bodem gesaneerd en in 2011 is de dijk doorgestoken en werd het eiland overgelaten aan de werking van eb en vloed. Inmiddels rijden de goederentreinen zo'n 25 meter onder de polder door.

De wandeling start en we lopen over een plankier dat beide kanten van het eiland met elkaar verbindt. Halverwege komen we bij een vogelkijkhut en van hieruit hebben we goed zicht op de vogels die op de slikplaten in de verte aan het foerageren zijn. Onder het geroep van de scholeksters lopen we verder over het plankier naar de kade aan de kant van de rivier.

Hier belanden we in een ware bloementuin en zien we onder andere kattenstaart, grote kaardenbol, heelblaadje, herts-munt, rode guichelheil en koninginnekruid tegen. Ondertussen zien we voorbijvarende schepen op de route tussen Rotterdam en Antwerpen. Vanaf deze kant van het eiland hebben we ook een schilderachtig vergezicht op het havenhoofd van Dordrecht en op de oude gevels aan de kade. Bijna op de kop van het eiland, aan de waterkant, dribbelen wel vijftig jonge bergeendjes vergezeld door twee volwassen eenden. Later zien we ze zwemmend terug in een van de vele kreken.

Na een mooie wandeling van twee uur strijken we ter afsluiting met koffie of thee in het bezoekerscentrum. De veermannen brengen ons weer naar het vasteland.

Wil je het eiland een keer op eigen gelegenheid bezoeken? Het veer vaart op woensdag, zaterdag en zondag tussen 12.00 en 17.00 uur. Reserveren is niet nodig. Op dezelfde dagen en uren is ook het bezoekerspunt open.

Connie

*Grote kaardenbol
op eiland Sophia
polder.*

Natuurvriendelijke oevers in het Buitenland van Rhooon

Omdat voor de sanering van de Rhoonse Stort veel grond nodig was om het terrein af te kunnen dekken, zijn in 2019 versneld natuurvriendelijke oevers aangelegd in de Zegenpolder, zodat de afgegraven grond kon worden gebruikt voor de Stort. Dit najaar wordt gestart met de tweede fase van de aanleg van de natuurvriendelijke oevers.

In het streefbeeld van het Buitenland van Rhooon zijn op verschillende plaatsen natuurvriendelijke oevers opgenomen. Hiervoor worden sloten uitgegraven en de helling van de oevers minder steil gemaakt zodat bijvoorbeeld eenden en andere water-, akker- en weidevogels makkelijker in en uit het water kunnen komen. Ook worden er naast de sloten natuurstroken gecreëerd, waar inheemse planten zich weer kunnen ontwikkelen.

De afgelopen jaren is ervaring opgedaan met de natuurvriendelijke oevers in de Zegenpolder. Dat heeft geleid tot een aantal verbeteringen ten opzichte van het eerdere plan. Zo zijn de hellingen van de sloten in het Stort wat gevarieerder gemaakt, zodat verschillende soorten vegetatie zich kan ontwikkelen. Ook zullen sommige bestaande sloothellingen iets flauwer worden gemaakt om sloten beter toegankelijk te maken voor weide- en akkervogels. Verder worden er meer Noord – Zuid sloten aangepast.

Sinds 2019 zijn de inrichtingsplannen voor het Buitenland verder geconcretiseerd en meer percelen in de polders aangekocht door de Provincie, zodat nu met de uitvoering van de volgende fase van de aanleg van natuurvriendelijke oevers kan worden gestart. Dit houdt in, dat in de Zegenpolder nóg een deel van de oevers natuurvriendelijker zal worden gemaakt en dat dit ook gaat gebeuren in de Portland- en Molenpolder. Begin september starten de werkzaamheden en naar verwachting zullen die uiterlijk in maart 2023, voor de start van het broedseizoen, zijn afgerond.

Leo Heezen

Geplande excursies

- 9 september: Wandeling op Buitenplaats De Tempel in Rotterdam Overschie met een gids van Gilde.
- September/oktober: Arboretum Trompenburg met rondleiding in de voedseltuin (definitieve datum volgt).
- 29 oktober: Vogelexcursie in het Buijtenland van Rhoon met Niels Godijn.

Herinrichting van de Rhoonse Stort

Het is alweer zo'n drie jaar geleden dat er een kaalslag plaatsvond op de Rhoonse Stort om sanering (lees afdekken van de vervuiling) met grond uit de Zegenspolder mogelijk te maken. Het saneringsplan voorzag niet in een inrichting van het gebied waardoor er na oplevering van het project een kale vlakte is ontstaan. Onze vereniging heeft zich sterk gemaakt om het gebied opnieuw in te richten op een ecologisch verantwoorde manier. Uiteindelijk heeft ook de Raad van Albrandswaard zich hierover uitgesproken en gevraagd te onderzoeken wat de mogelijkheden waren om het gebied opnieuw in te richten.

Door een werkgroep is een plan uitgewerkt en door de wethouder omarmt. Maar daarna werd het stil. Wij hebben als vereniging veelvuldig navraag gedaan, maar er bleek geen voortgang. Tot begin dit jaar toen het project weer leven in werd geblazen. Het project is nu goedgekeurd en ligt bij een aannemer voor uitvoering. Nog dit najaar zal worden begonnen met de werkzaamheden.

Maar wat houden die werkzaamheden in? Allereerst de aanleg van wandel/struinpaden, zodat er niet meer op het fietspad hoeft te worden gelopen. Deze paden slingeren door het gebied, waarbij er aansluitingen zullen worden gemaakt met de paden in de Rhoonse grienden. Er komen vlakken met struiken met in het midden van elk vlak ruige stukken waar de natuur zijn gang kan gaan, zodat flora en fauna zich ongestoord en optimaal kunnen ontwikkelen. Verder komen er stukken met kruiden- en bloemenrijk grasland met een extensief maaibeheer. Nabij de ingangspaden van de grienden zal gras met regulier beheer worden aangelegd, zodat deze goed toegankelijk blijven. Ook is het de bedoeling dat er hier en daar bankjes komen om even te kunnen rusten en te genieten van het uitzicht. Bij de bankjes komen wat hekjes om fietsen tegenaan te kunnen zetten. Op papier ziet het er veelbelovend uit. Over een jaar kunnen we hopelijk genieten van dit nieuwe stukje natuurgebied.

Leo Heezen

Johannapolder

In 2021 is door Staatsbosbeheer (SBB) bij het NRIJ (Natuur en Recreatieschap IJsselmonde) aangegeven dat onderhoud in het gebied noodzakelijk is vanwege aantasting van een groot deel van het bomenbestand met essentaksterfte. Gepresenteerde onderhoudsplannen stuiten echter op weerstand bij onder andere bewoners en natuurverenigingen. Het gevoel was dat deze plannen te ingrijpend waren en onvoldoende rekening hielden met de aanwezige natuurwaarde in het gebied. Vanwege het verschil van inzicht is besloten het onderhoud uit te stellen en met belanghebbenden te verkennen of een gedragen onderhoudsplan mogelijk is.

In een gezamenlijke werkgroep hebben de Vereniging Carnisse Grienden, Bomenridders Albrandswaard, Natuurvereniging IJsselmonde en SBB hun kennis van het gebied ingebracht. Er is door de leden van deze werkgroep een aantal maal vergaderd en het gebied is een aantal maal bezocht. Hierbij is de gezamenlijke conclusie getrokken dat onderhoudswerkzaamheden in het kader van de essentaksterfte nodig zijn, maar dat er ook behoefte is aan een toekomstperspectief voor het gebied. Er is geconstateerd dat de geplande werkzaamheden in plaats van een bedreiging juist ook een kans biedt voor verdere natuurontwikkeling en het creëren van een afwisselender recreatiegebied. Met de inbreng van lokale kennis over aanwezige beschermde soorten, de bescherming daarvan tijdens het onderhoud, afspraken over herplant en natuurontwikkeling, is het gelukt om overeenstemming te bereiken over het te voeren onderhoud.

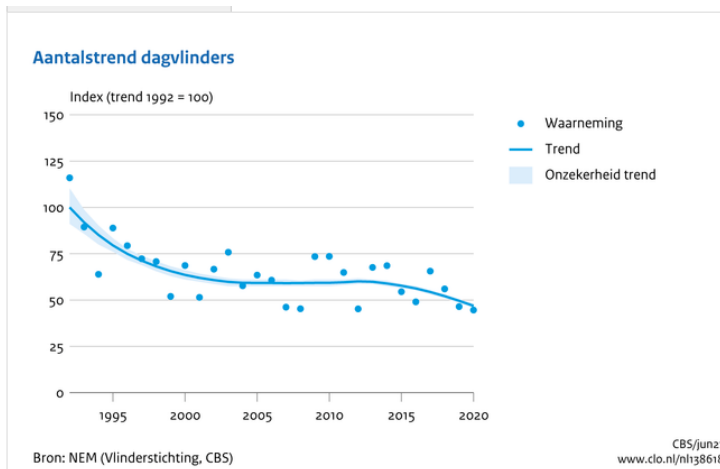
Als toekomstperspectief en uitgangspunt voor het komende en toekomstig beheer wordt het in 2017 ontwikkelde plan voor meer struinnatuur: "Omvorming struinnatuur - westelijk deel Johannapolder", aangehouden en daar waar nodig verbeterd. Dit aangepaste plan zal de struinnatuur, de biodiversiteit, de natuur- en recreatieve waarde van de Johannapolder versterken.

Zomaar een tuin.....vlinders en slaapkamergeluk.

Als ik de laatste weken naar mijn tuin kijk, valt me op hoe weinig vlinders er zijn. Op alle planten en bloemen die normaal gesproken door een veelvoud van vlinders, bijen en insecten worden bezocht, is het nu zeer stil.

Dat was in juni anders. Als ik dan buiten kwam, zaten er zelfs vlinders op mijn kleding. Ik had ze in alle vormen: atalanta, kleine vos, dagpauwoog, oranjetipje, koolwitje, etc. Zelfs een kolibrievlinder vereerde me met een bezoek. Maar ook heel veel verschillende bijen bromden langs. Daarbij waren vooral de twee kleine bijenhôtels zeer geliefd en werden steeds vaker de verschillende kamertjes afgesloten.

Maar is het nu echt zo dat er zich nu een ramp afspeelt voor wat betreft de vlinders? Ik krijg dagelijks een mail van Nature Today en heb daar enige informatie gevonden aangaande.

Het is absoluut een feit dat de laatste 30 jaar een vlinderafname van 50 procent laat zien. Als oorzaken worden onder meer aangegeven: intensief landgebruik in ons land, bijvoorbeeld door versnippering, verdroging en de hoge stikstofdepositie – en ook klimaatverandering en dan vooral weersextremen.

Maar niet alle jaren zijn hetzelfde geweest. Vaak zijn er sterke verschillen en worden goede jaren afgewisseld door slechte. Het zijn vaak weersomstandigheden die een rol spelen, maar ook parasieten en andere vijanden kunnen van invloed zijn. De tabel in het artikel laat zien dat de vlinderstand na een paar stabiele jaren weer verder afneemt.

Niet vergeten mag worden dat een paar typische tuinvlinders over hun piek heen zijn terwijl ze wel degelijk voor een prima generatie nakomelingen hebben gezorgd. De dagpauwoog en de atalanta hebben goed en veel gevlogen en hebben waarschijnlijk ook veel eitjes afgezet.

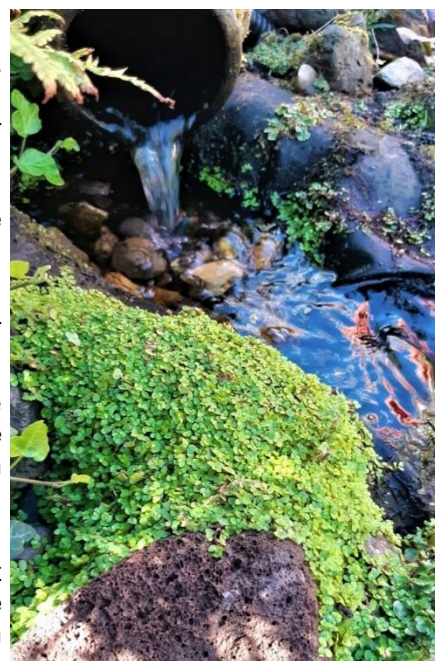
Vraag is wel of de extreme droogte waar we nu mee te maken hebben, van invloed zal zijn op de rupsen die uitkomen en die waarschijnlijk moeite zullen hebben met het vinden van voldoende voedsel wat uiteindelijk belangrijk is voor hun ontwikkeling.

Veel insecten (en natuurlijk de vogels niet te vergeten) hebben hun weg naar het waterlootje in mijn tuin gevonden. Op verschillende plekken in de tuin heb ik schaaltes met vers water staan die stevast door insecten worden gebruikt. Dat is van levensbelang voor de insecten en het is zo simpel om te doen.

Wat ook in mijn tuin te vinden is, is het slaapkamergeluk: een mosachtig uitziend plantje dat een fraai groen tapijt vormt van een paar centimeter hoog. Hoe dat in mijn tuin terecht is gekomen?

Ettelijke jaren geleden heb ik, inderdaad voor in mijn slaapkamer, drie plantjes slaapkamergeluk (*Soleirolia soleirolii*) gekocht. De Nederlandse naam is waarschijnlijk te danken aan het gegeven dat het zelfs wil groeien in een donkere en koele slaapkamer.

Het plantje heeft kleine ronde of iets hartvormige blaadjes en is familie van de brandnetel. Het heeft geen brandharen en is dus goed aan te raken. Het wordt zo'n vijf á zeven cm. hoog en de draad dunne, glazig-doorzichtige stengels kunnen tot 50 cm lang worden zodat het ook als hangplantje kan dienen.

ELMA

RG&P september 2021, 76e nummer